

MINISTRI MÄÄRUS

25.08.2025

nr 42

**Soolise ebakõla kohta otsuse tegemise
tingimused ja kord**

Määrus kehtestatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 56 lõike 1 punkti 12 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse perekonnaseisutoimingute seaduse § 49¹ lõikes 1 nimetatud arstliku ekspertiisikomisjoni poolt otsuse tegemise tingimused ja kord, mis on aluseks isiku soo andmete muutmiseks rahvastikuregistris.

§ 2. Avalduse esitamine

(1) Soolise ebakõla kohta otsuse taotlemiseks esitab isik sellekohase avalduse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 56 lõike 1 punkti 12 alusel valdkonna eest vastutava ministri moodustatud arstlikule ekspertiisikomisjonile.

(2) Soolise ebakõla tuvastamiseks kutsutakse isik arstliku ekspertiisikomisjoni vastuvõtule ning vajaduse korral kasutatakse selleks digitaalseid või muid sidevahendeid.

§ 3. Soolise ebakõla tuvastamine

(1) Arstlik ekspertiisikomisjon lähtub soolise ebakõla tuvastamisel arstiteaduse ajakohastest reeglitest ja järgmisest:

- 1) soolise ebakõla püsivusest anamneesis enne avalduse esitamist;
- 2) arstliku ekspertiisikomisjoni koosseisus tegutsevate tervishoiutöötajate hinnangust isiku seisundile;
- 3) vajaduse korral arstliku ekspertiisikomisjoni koosseisu väliste asjakohaste tervishoiutöötajate hinnangust isiku seisundile.

(2) Arstliku ekspertiisikomisjoni hinnang soolise ebakõla tuvastamise kohta dokumenteeritakse vastavalt tervishoiuteenuste osutamise dokumenteerimise üldistele põhimõtetele ning arstliku ekspertiisikomisjoni dokumendina.

(3) Pärast soolise ebakõla tuvastamist nõustab arstlik ekspertiisikomisjon isikut soolist üleminekut toetavate tegevuste ja tervishoiuteenuste, sealhulgas hormoon- ja kirurgilise ravi, kavandamisel.

§ 4. Arstliku ekspertiisikomisjoni otsus

(1) Arstlik ekspertiisikomisjon teeb otsuse, mis on aluseks soo andmete muutmiseks rahvastikuregistris, kui komisjon on tuvastanud isikul soolise ebakõla.

(2) Avalduse esitanud isikule antakse arstliku ekspertiisikomisjoni otsus kirjalikult või digitaalselt.

(3) Arstlikul ekspertiisikomisjonil on õigus kutsuda isik uuesti komisjoni vastuvõtule otsuse tegemiseks, kui see on vajalik arstliku ekspertiisikomisjoni hinnangul või kui otsuse tegemiseks on vajalik täiendavate asjakohaste tervishoiutöötajate hinnang isiku seisundile.

(4) Kui arstlik ekspertiisikomisjon ei tuvastanud avalduse esitanud isikul soolist ebakõla, teeb arstlik ekspertiisikomisjon otsuse soolise ebakõla mittetuvastamise kohta.

§ 5. Sünnijärgse soo taastamine

(1) Isik, kelle soo andmed on muudetud, võib esitada arstlikule ekspertiisikomisjonile kirjaliku avalduse sünnijärgse soo andmete taastamise otsustamiseks.

(2) Sünnijärgse soo andmete taastamise otsustamiseks on arstlikul ekspertiisikomisjonil õigus kutsuda isik vastuvõtule.

(3) Otsuse tegemisel kohaldatakse §-des 3 ja 4 sätestatut.

§ 6. Arstliku ekspertiisikomisjoni otsuse vaidlustamine

(1) Paragrahvi 4 punktides 1 ja 4 ning § 5 punktis 3 nimetatud otsuse vaidlustamiseks on isikul õigus pöörduda halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Soolise ebakõla seisundi tuvastamisega seotud vaidluste lahendamisel kohaldatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduse ja võlaõigusseaduse sätteid.

§ 7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2025. a.

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Nele Labi
kantsleri ülesannetes*